

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Rescriptis. Consilium IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

quia scilicet præsumptio juris est, fallum in proprio facto narrante nullius ignorantia prætextu iuvare posse; cum hæc non admitatur in facto proprio; & in literis gratiosis falsitas in dubio præsumatur semper expressa cum dolo, Innoc. in c. Accedens de crim. falsi, & in c. Dilectus 26. De rescript. Præses cons. 59. Magnifici, in fin. & cons. 101. Reverendæ Domine.

De Rescriptis.

S V M M A R I V M.

Rescripti executivi potestas.

1. Rescriptum executivum iurisdictionale propriè non est.
2. Executio à pontifice mandata ad illius instructionem semper fieri potest.

CONSILIVM VIII.

DILIGENTER inspecto tenore Brevis, seu rescripti Apostolici, Reverendissimis Dominis Episcopis Tagastensi & Narmurcensi directi; quo eis committitur & mandatur, ut de statu & qualitate omnium & quorumcumque bonorum, proprietatum, & iurium, nec non vero annuo valore omnium & quorumcumque censuum, fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, & emolumentorum monasterij B. Mariæ Alhenfis, Cisterciensis ordinis, Leodiensis Diocesis, illiusque mensæ Abbatialis & Conventualis, ac membrorum, & annexorum ubicunque existentium, ac etiam de impensis, oneribus ordinariis & extraordinariis, nec non elemosinis, & alijs præstationibus Abbatis, & Conventus prædictorum, tam coniunctim, quam divisim, per se, vel alium seu alios fideles & peritos, diligenter inquirent, deq; omnibus sigillatim sue Sanctitati processum de more in scriptis conscribant, & conscriptum, clausum, ac eorum sigillis obsignatum, primo quoque tempore transmittant; testes, si se gratia, odio, vel amore subtraxerint, ad perhibendum veritatis testimonium per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellant; dicimus, huiusmodi mandatum iurisdictionale ac contentiosum non esse; sed continere tantum nudi ministerij, unius certi & specialis actus commissionem & executionem. † Id quod ex ipsa materia, hoc est, eo quod mandatur, & modo seu forma, quibus mandatur, apertè convincitur. Nam unicuique tantum articulus, seu unum tantum negotium continetur in hoc mandato; indagatio scilicet & inquisitio veritatis de quantitate proventuum dicti monasterij. Idque formâ executivâ, sine ulla necessitate citandi seu vocandi quemcumque ad illius executionem: ita ut nulla iurisdictionis seu iurisdictionis species in eo contineatur, sed nudum tantum officium & ministerium, c. ult. in fine & ibi 2. gl. ult. De off. & potest. iudicis deleg. † Et quidem non ad iudicij alicujus pendens inter alios instructionem, sed ad instructionem suæ Sanctitatis, in & super eo, quod motu proprio primum concessit, & post deinde suspendit ad effectum improbandæ seu revocandæ, vel probandæ seu confirmandæ concessionis. In quo ut nulla est partis contradictio, ita nec huiusmodi mandata inquisitionis seu examinationis oppositio. Ita quod dicti Reverendissimi Domini Episcopi non debuerint, vel assertum Abbatem, vel Conventuales dicti monasterij, aut

Reverendissimum Dominum Episcopum Leodiensem, ad huiusmodi mandati executionem citare. Id enim cum vult Pontifex, solet adijcere clausulam, vocatis vocandis &c. Card. Zabarel. in Clement. 1. n. 17. sub fin. De præben. Sic quod sine strepitu aut forma iudicij, ac extrajudicialiter, quolibet etiam tempore, sive feriato sive non feriato, huiusmodi mandati executio fieri possit, Innoc. in c. ult. De translat. Zabarel. in d. Clement. 1. n. 2. cum res ista abstracta sit ab omni iurisdictione; præterquam in cogendo & compescendo contradictores seu impediētes, nec non testes in executione huius rei necessarios. Quorum hoc posterius verbis dicti Brevis Apostolici exprimitur; illud juris potestate, propter necessarium antecedens, continetur in mandato merè & nudè executivo, exequendo in externa provincia longius à Romana Curia sita, Panorm. in c. final. §. fin. n. 6. De off. & potest. iud. deleg. Quamobrem existimo, horum Reverendissimorum Dominorum Episcoporum Commissariorum officium esse, ut ad injunctum sibi mandatum rectâ viâ procedant, illudque exequantur, sicuti S. D. N. ipsis mandavit.

De Rescriptis.

S V M M A R I V M.

Avocatio causæ.

1. Legatus à latere in causas advocare possit.
2. Papa Legatum mittendo potestatem suam à se non abdicat.
3. Rescripta duo impetrans quando utroque cadat.
4. Matrimoniales causæ Episcopis delegandæ sunt.

CONSILIVM IX.

QUOD rescriptum avocatorium pro parte Annae Schuermans ab Illustrissimo Domino Carolo Carassa Cardinale Legato de latere impetratum, nihil efficiat quò minus Reverendo D. Abbati S. Gertrudis Lovaniensis competat iurisdictionis, virtute antecedentis rescripti, pro parte Domicelli Wernheri ab Amstenraedt à sancta Sede Apostolica obtenti; quodque dicto Wernhero nullum juris sui detrimentum, aut prosequendi suam appellationem coram dicto Domino Abbate pendentem, impedimentum adferre possit rescriptum pro parte ejusdem Wernheri Decano S. Petri præsentatum, velut commonitorij loco, subsequētib; rationibus demonstratur. Nam in primis quod objicitur, appellanti causam per Cardinalem Carassam avocata esse à Decano S. Petri Lovaniensis, nihil facit in proposito: sive quia huiusmodi avocatio ex falsa suggestionis impetrata est, c. Super literis 20. De rescriptis, quasi scilicet hic Lovanij intelligi non posset lingua Germanica oppidi Aquisgranensis, quâ acta primæ instantiæ conscripta dicuntur; nam neque illa lingua tantopere à nostra dissidet, ut à dicto Decano intelligi non potuerit; neque deest hic Lovanij copia eorum, quibus assessores in causa adhibiti etiam superiorem linguam intelligere possent: sive quod dicti Cardinalis potestas in avocanda causa, quam ipse mandaverat, major fuerit, l. Iudicium solvitur §8. De iud. & non tanta in avocanda causa, quæ per Sedem Apostolicam specialiter mandata

1 mandata fuit, c. *Studisti* De off. legati. * Et ut ex mandatis seu facultatibus Sedis Apostolicæ liceat d. Cardinali quascumque causas, etiam per Sanctissimum Dominum Papam delegatas, ad se avocare & alijs mandare; tamen quia id non voluit d. Cardinalis, l. *In ambiguo* de rebus dub. l. *Si genero* C. de iure dot. l. *Multum interest* C. *Si quis alteri vel sibi* &c. potior erit à Sede, quam Legato Sedis datus iudex. * Non enim abdicat à se potestatem Pontifex in ea provincia, ad quam Legatum cum amplissimis mandatis mittit; sed maiorem semper, quam concedat Legato, apud se retinet, c. *Dudum* vers. *nos igitur* de prob. lib. 6. sic ut in contentione vel in ambiguo, omnis dispositio & concessio Papæ pravealeat. Vnde quia data rescripti Reverendo Domino Abbati præferati, prior est rescripto Domini Cardinalis; potior quoque erit prioris rescripti causa, quod Dominus Cardinalis revocare non intendit præsertim quod rescriptum Domino Decano præferatum fuerit nullius momenti; impetratum scilicet nullâ factâ mentione prioris, c. *Ceterum* & ibi gloss. & doct. De rescript.

2 Sedis datus iudex. * Neque obstat, quod utrumque per dictum Domicellum Wernherum sit impetratum: quasi sic non sit audiendus, propriam culpam prætexens, & quod utendo posteriore, priori renuntiasse videatur. Nam nulla hîc argui potest culpa; quia in impetratione posterioris à Cardinale impetrati, nullo dolo aut malitia usus est, sed necessitate urgente, labentibus jam fatalibus appellationis, cum longior mora fieret in remissione rescripti ex urbe Romana, posterius hoc à Cardinale impetravit: quo impetrato & præferato, prius demum ex urbe accepit: quo tamquam præiudicium posteriori, non à Papa, sed inferiore impetrato, faciente, utendum sibi putavit.

3 Quæ consideratio cessantis doli & malitiæ facit, etiam ut dici non possit Domic. Wernherus excidisse ab usu & utilitate utriusque rescripti: nam id tantum obtinet, cum dolo malo unus idemque plura contra eundem ad diversos Iudices impetrat rescripta, distrahendi ad versarij causâ, c. *Ex tenore* & ibi Ant. De Burro n. 8. & alij De rescript. quod secundum prædicta hîc in appellante constituit nequit, qui neque scivit impetratum prius rescriptum, cum posterius impetraret, sic ut in posteriore prioris non potuerit facere mentionem, neque eodem tempore utroque usus est: sed dimisso posteriore ad prius confugit, præsertim quod pars adversa suo avocatorio rescripto inutile fecerit posterius dicti Wernheri rescriptum. Vnde merito cessat dispositio c. *Ex tenore*, De rescript. ut ibi in simili notat Panormitanus. Neque etiam distrahendi adversarij ad diversa loca aut Iudices propositum habuit, tribunali solius Reverendi Domini Abbatis contentus. Hoc quoque metuens, ne stilus Curiae Apostolicæ ei aliquando objiceretur: & parum profutura esset sententia, si secundum se iudicari obtineret, vel à Decano S. Petri Lovaniensis, vel à D. Decano B. Martæ Colonienfis; * quod causas matrimoniales Episcopis seu eorum Officialibus committi debeant, c. *Causam matrimonij*, & alij Ant. De Burro, & alij De off. & potest. iudic. deleg. c. 1. in fin. De consanguin. & affin. c. *Verledia* 25 dist. n. c. 1. De off. Archidia. c. *Specul.* tit. De rescript. §. *ratione formæ* vers. *nunc ad instruct.* & ut. de compet. iud. adit. Conf. Wamcl. Tom. 1.

§. 1. in princ. Felin. in rubric. De sponsal. & in c. 1. vers. *hic solus*, ut lite non contestata &c. quod ex prioris rescripto metuere non debuit, quia Episcopo Leodienti seu ejus Officiali subdeleganti directum est. Ita ut nihil obesse videatur, cur minus in hac causa Reverendus Dominus Abbas decernat se hujus causæ iudicem competentem.

De Consuetudine.

S. V M M A R I V M.

Præcedentia.

1. Præcedentia quæstiones plerumque difficiles.
2. Injuria non est, facere, ut alij honores non decernantur.
3. Canonici Cathedrali Ecclesie Abbates & Monachos processionaliter precedere debent.
4. Erectio Ecclesiarum fieri debet sine damno aliarum.
5. Privilegiis in sic acceptandum, ut ius commune quàm minimum laedatur.
6. Præcedentia fundatur ex antiquitate & prioritate temporis.
7. Historia probant.
8. Abbas Canonicos Cathedralis in consensu præcedit.

CONSILIVM X.

GR A V E S plerumque & implacabili contentione plenissima esse solent, quæ de præcedentia & prerogativa in consensu & incesso nascuntur controversiæ: quæ, ut & omnis ambitio honorum, tamen ex Ciceronis sententia lib. 1. Offic. miserrima sint, ad juris tamen rationes referuntur, & ex iure definiuntur, l. 4. §. *ingressum* De offic. procons. & legati, l. 1. & 2. C. *Vi dignitas* ordo servetur lib. 12. l. *Vincumque* C. De proximis sacris senior l. 1. & 2. D. De albo scribendo, l. *Spargi* §. *privilegiis* de decurion. ut nullâ ratione ad probum aliquod referri debeat Reverendo Domino Abbati ac Conventui Monasterij S. Bertini ordinis S. Benedicti in civitate Audomarenfi, hujus causæ Reis, quod se coram iudice Apostolico ad hoc specialiter delegato opponant intentioni Reverendorum Dominorum Decani & Capituli, olim Collegiatæ nunc Cathedralis Ecclesie S. Audomari, hujus causæ Actorum, contendendum ad hoc, ut Rei ad processiones & Litanias publicas vocati, ad dictam Cathedralis Ecclesiam compareant, & ipsi Actoribus honoratiorem locum in consensu & incesso permittant.

Et hæc Reorum causa tanto probabilior est, quod petitores non sint, sed contradictores. Si quid enim in hac re probri est, id semper majus est ex parte illius, qui majores honores sibi decerni & attribui petit: quia ambitionis id est. † Injuriam autem nullam facit, qui facit quo minus alij honores decernantur vel deferantur, l. *Injuriarum* 13. §. *si quis de honoribus* De iurjur. Consultissimum sanè erat, si hæc controversia in fumo, quod aiunt, suppressa fuisset per Reverendiss. D. Episcopum Audomarensem in cujus arbitrio & potestate est, ex decreto sacri œcumenici Concilij Tridentini, sess. 2. tit. De regul. & moral. c. 13. omnes de præcedentia quæstiones in sua diocesi ex æquo & bono componere, omni appellatione amotâ. Sed quoniam duplicem personam sustinet, utpote tam

B

Reo-